

ÚTMUTATÓ - TÁJÉKOZTATÓ

**„A legszebb konyhakertek” -
Magyarország legszebb konyhakertjei
országos programhoz**

Útmutató – Tájékoztató

„A legszebb konyhakertek” – Magyarország legszebb konyhakertjei országos program lebonyolításához

Ötletgazda - Programigazgató: Sári Kovács Szilvia az Első Magyar Kert Szövetkezet igazgató elnöke, a továbbiakban *Programigazgató*.

Elérhetőségek:

Cím: Karcag Városi Önkormányzat 5300 Karcag, Kossuth tér 1.

Telefon: +36-30/9854-106

E-mail: legszebbkonyhakertek@gmail.com **Web:** www.alegszebbkonyhakertek.hu

Sári Kovács Szilvia programigazgató munkáját Szokai Szilvia főmunkatárs segíti.

Elérhetősége: +36-30/962-2152, legszebbkonyhakertek@gmail.com

FONTOS! A helyi koordinátor első sorban Szokai Szilvia főmunkatárssal tartson kapcsolatot, de bármely kérdéssel, kéréssel fordulhat a programigazgató, Sári Kovács Szilvia felé is.

Egy település Programhoz való **csatlakozásához**, annak **lebonyolításához** hozható Testületi döntés, de ez nem feltétele a Programban való részvételnek! Testületi döntés nélkül is csatlakozhat egy település a Programhoz.

I. Elnevezések, hivatkozások

Az országos program teljes, hivatalos neve:

„A legszebb konyhakertek” – Magyarország legszebb konyhakertjei

Az országos program - egy adott településen lebonyolított - helyi versenyének neve:

„A legszebb konyhakertek”

A programhoz való **csatlakozás az országos programhoz történik**, ezért erre a program teljes, hivatalos nevével kell hivatkozni:

„A legszebb konyhakertek” – Magyarország legszebb konyhakertjei országos program

Helyi szinten – de CSAK a települési verseny keretein belül - használható a rövidített hivatkozás:

„A legszebb konyhakertek” verseny/program

Az országos program tulajdonosa, a védjegy jogosultja:

Sári Kovács Szilvia

Szabály

1. Az országos és a helyi programra való hivatkozás esetén – bárhol történjen is az - köteles a nyilatkozattevő a program hivatalos nevét szabályosan használni – lásd fenti hivatkozások - és azzal együtt Sári Kovács Szilvia programigazgatót is megnevezni.

II. Megjelenés szabályai

a. Védjegy használat

„A legszebb konyhakertek” – Magyarország legszebb konyhakertjei országos program, védett program: „A legszebb konyhakertek” Magyarország ábrás megjelölés védjegyoltalom alatt áll.

- b. A védjegy, azaz az ábra, a logó jogtalan használata, bármilyen mértékű módosítása, megváltoztatása, jogi következményekkel járhat!

- c. A védjegy jogosultja: Sári Kovács Szilvia.

Szabályok

1. A név, a logó és az arculati elemek kizárólag Sári Kovács Szilvia programigazgató tudtával és beleegyezésével kerülhetnek bárminemű felhasználásra
2. A védjegy használatának joga az **Együttműködési megállapodás** megkötésétől, annak lejáratáig szól.
3. Ezt követően a program logóját és az arculati elemeket csak Sári Kovács Szilvia programigazgató jóváhagyásával, és külön engedélyével lehet használni

d. Programra épülő események - Média megjelenés kezelése

Ahhoz, hogy a program eseményeit országos nyomon tudjuk követni – és ezeket mi is megfelelően tudjuk terjeszteni - kérjük, hogy **minden eseményt**, (rendezvény, kiállítás stb.) **és média megjelenést jelezzenek felénk.**

A média megjelenéssel kapcsolatosan legyen részünkről egy jóváhagyás, és történjen köztünk ezzel kapcsolatosan egy egyeztetés, megegyezés! Ez fontos pl. az adatok pontosítása, általunk való kiegészítése, és egyéb lényeges információk helyes közlése érdekében!

Szabályok

1. A programmal kapcsolatos média/sajtó megkereséseket minden esetben jelezni kell a Programigazgatónak.
2. Médiafelületen megjelenni csak a vele történő előzetes egyeztetés és az ő jóváhagyása után lehetséges.
3. Médiaiban történő nyilatkozat esetén a nyilatkozó köteles a program teljes nevét helyesen használni és Sári Kovás Szilvia programigazgatót megnevezni.
4. Írott sajtóban való megjelenésnél a közölni kívánt cikket – adategyeztetés, vagy általunk plusz információval történő kiegészítés miatt - előzetesen egyeztetni kell a Programigazgatóval.
5. Bárminemű média megjelenés anyagát – riport, cikk, tv-rádiófelvétel – Programigazgatónak meg kell küldeni a rendelkezésre álló – hang/videó felvétel, újság, link, stb. – formában, hogy archiválni tudjuk, és a Program hivatalos oldalain mi is közzé tudjuk tenni.

III. Koordinátor

A program településen való lefolytatásához elengedhetetlen egy olyan személy, aki helyben felvállalja a versennyel kapcsolatos teendők elvégzését. Ő a program koordinátora.

Szabályok

1. Minden csatlakozott település a helyi verseny lebonyolításához, és az országos díjra való jelölés megtételéhez köteles egy koordinátort, egy helyi szervezőt kiválasztani és azt a *Szándéknnyilatkozatban*, vagy legkésőbb az *Együttműködési megállapodásban* elérhetőségeivel együtt megnevezni.
2. Amennyiben a *Szándéknnyilatkozatban* meghatározott helyi verseny lebonyolításért és a kapcsolattartásért felelős koordinátor személye megváltozik, azt
  - a. Programigazgatóval vagy munkatársaival írásban, vagy e-mailben közölni kell,
  - b. feltüntetve az új **koordinátor adatait**
    - ✓ név
    - ✓ **mobiltelefon szám** – ez nagyon fontos a közvetlen elérés érdekében!
    - ✓ közvetlen, **rendszeresen használt** e-mail cím megadásával.

A koordinátor feladatai

1. A helyi verseny lefolytatását irányítja, felügyeli
2. Felhatalmazás esetében kinevezi a zsűri tagjai
3. Kapcsolatot tart a
  - a. programigazgatóval és/vagy munkatársaival

- b. a helyi település/szervezet vezetőivel
  - c. a zsűri tagjaival
  - d. a kertnevezőkkel
  - e. a helyi verseny támogatóival, segítőivel
- 4. Kezeli a verseny dokumentumait
  - 5. Irányítja és felügyeli a zsűri működését, munkáját
  - 6. Számítógépes adatszolgáltatást nyújt a helyi eredményekről Programigazgató és/vagy munkatársai felé, a megadott határidőre

A koordinátor személye, lelkiismeretessége kulcsa a Program és a település sikerének!

Javaslatok

1. **Olyan koordinátort - akár kettőt is** - érdemes választani, aki szeret szervezni, emberekkel foglalkozni, van erre ideje, és ért a számítógéphez is.
2. Két koordinátor esetében a feladatok megoszthatóak: pl. az egyik szervez, lebonyolít, a másik számítógépen tart velünk kapcsolatot és küld nekünk jelentést.
3. A csatlakozó szervezet saját döntése alapján, „A legszebb konyhakertek” helyi program koordinálásával BÁRKI megbízható - hivatali dolgozó, intézményvezető, nyugdíjas pedagógus/önkéntes, stb. - aki **személyében alkalmas** arra, hogy összefogja és koordinálja a települési programot, kapcsolatot tartson a kertművelőkkel és kapcsolatot tartson velünk e-mailben, illetve a felénk történő adatküldési feladatokat el tudja végezni.

IV. Meghirdetés

A programot egy településen meghirdetheti

- önkormányzat – kijelölt programvezetővel, aki lehet
  - polgármester/alpolgármester
  - vagy az általuk megbízott önkormányzati/települési intézményi dolgozó
  - vagy a képviselő testület tagja,
- civil szervezet / kertbarát kör vezetője, tagja stb.
- magánszemély – aki felvállalja a helyi verseny menedzselését,

akivel **Együttműködési megállapodást** kötünk a Program tárgyévben történő megvalósítására.

Abban az esetben, ha nem az Önkormányzat hirdeti meg, és folytatja le a Programot, akkor is javasolt, - de nem kötelező - hogy az Önkormányzat tudjon arról, hogy a településükön mely szervezet, és azon belül, ki foglalkozik a Program lebonyolításával.

Szabályok

1. **A Programot meghirdetni csak Sári Kovács Szilvia programigazgatóval való Együttműködési megállapodás megkötése után lehetséges!**
2. Meghirdetésnél CSAK a **tárgyévben aktuális, országosan egységes, általunk megküldött Program Meghirdetés** anyagot lehet használni.
3. A **Program Meghirdetés** szövege CSAK Programigazgató beleegyezésével és a vele való egyeztetés alapján rövidíthető le/vagy változtatható meg!
4. Meghirdetéshez szükséges paramétereket az **Együttműködési megállapodás** aláírása után Szokai Szilvia főmunkatárs kéri be minden koordinátortól.
5. A beküldött adatok alapján történik meg a **Meghirdetési anyag** összeállítása, amely tartalmazza
  - a. a Meghirdetés szövegét,
  - b. Plakátot
  - c. Jelentkezési lapot
6. A **tárgyévre aktuális, általunk jóváhagyott és megküldött Program Meghirdetés** anyagát közzé kell tenni olyan felületen, ami a település minden lakója számára elérhető, pl. a helyi újságban egy hirdetés formájában, ami egyben tartalmazza az onnan kivágható **Jelentkezési lap**-ot is.
7. Ezzel egy időben a **Jelentkezési lapot** fel kell tenni a település/szervezet honlapjára, hogy az onnan letölthető legyen az érdeklődők, jelentkezők számára.
8. A honlapon való megjelenést jól látható, könnyen elérhető helyen kell biztosítani, és **ott is kötelező** a **tárgyévre aktuális, országosan egységes, általunk megküldött Program Meghirdetés** anyagot és a hozzátartozó **Jelentkezési lap**-ot használni!
9. A Meghirdetés paramétereiről - hol, mikor, milyen formában történt – e-mailben visszajelzést kell küldeni a Program főmunkatársának!
10. A **Jelentkezési lap**-ot el kell helyezni azokon a helyeken is, ahol azt majd begyűjtik (Polgármesteri Hivatal, Falugazdász stb.)

FONTOS!

A meghirdetéshez, népszerűsítéshez rendelkezésre bocsájtunk egy általunk készített, a helyi paramétereket tartalmazó rövidített anyagot, melyet elektronikusan küldünk meg minden településnek! Ezt lehet szórólapként, plakátként szabadon felhasználni!

V. Jelentkezések kezelése

Szabályok

1. Minden település/szervezet köteles a jelentkezések összegyűjtésére a **tárgyévben aktuális, országosan egységes, általunk megküldött Jelentkezési lap**-ot használni.
2. A jelentkezési határidő időpontját a Programigazgató határozza meg.
3. A határidő meghosszabbítása kizárólag CSAK a Programigazgatóval való egyeztetés, és az általa történt jóváhagyás alapján lehetséges.
4. A versenyre nevezőktől beérkezett **Jelentkezési lap**-okat helyben kell összegyűjteni és tárolni.
5. A **Jelentkezési lap** alapján, a kertnevezésekről **online űrlapot kell kitölteni**.
6. Az így közölt adatokból a **Kertbejáráshoz** szükséges alábbi dokumentumok készülnek
  - a. **Értékelő-Összesítő lap** – névre szólóan
  - b. **Praktika lap**
  - c. **Permetezési Napló**
  - d. **Év témájához szükséges dokumentum** – névre szólóan
7. Fenti dokumentumokat a koordinátor e-mailben kapja meg.
8. Az e-mail a dokumentumok mellett tartalmazza az adatfeltöltő feleületek elehetőségét.
9. Programigazgató a **Jelentkezési lap**okat/azok fénymásolatát bármikor bekérheti.

FONTOS! Az **online űrlap** felületének eléréséről és annak használatáról minden koordinátornak időben külön értesítést, tájékoztatást küldünk!

Az online űrlap felületén feltöltött jelentkezőkről minden település nyilvántartást kap tőlünk, (táblázat a jelentkezők adataival) amit a verseny ideje alatt munkájához fel tud használni.

Javaslatok

1. Érdemes a Jelentkezési lapokat koncentrált helyeken elhelyezni, és onnan visszagyűjteni a jelentkezőktől.
Ez Karcagon két helyen szokott történni:
  - Önkormányzat – Mezőgazdasági osztály / Porta / Titkárság
  - Falugazdász Iroda
2. Túl sok helyen nem érdemes kezelni (elhelyezni, begyűjteni) a Jelentkezési lapot, mert nehézkessé válik azok koordinálása, és sok hibázási lehetőséget rejt magában.

3. A Jelentkezéseket – ha azok a határidő lejártá után érkeznek be - egészen a kertbejárások végéig be lehet fogadni. A részvétel a fontos, ezért lehetőség szerint nem utasítunk vissza egy jelentkezőt sem. Ezeket utólag, legkésőbb a kertbejárások végéig le kell felénk jelenteni.

Jó tanács

A jelentkezéseket lehet ösztönözni azzal, ha minél több embernek beszélünk a programról, arról, hogy lehet a megművelt kerttel a versenyre nevezni, és hogy az milyen előnyökkel jár: megmutathatja milyen szép a kertje, büszke lehet rá, példát adhat ezzel másoknak stb.

Tapasztalat

A szóbeli – szájról-szájra terjedő - hír mindig eredményesebben ér célba, és fejt ki pozitív hatását, mintha kizárólag csak egy helyi újságban meghirdetnénk, és csak plakátokat helyeznénk ki egy-két helyre.

Egy-egy jól irányzott kérdés nyomán - „Jelentkezett már? Még nem? Nos én, sőt már a szomszédom is, jelentkezünk!” – ennek hatására sokszor már csak irigységből is megteszik, nehogy véletlenül kimaradjanak valamiből! Ezért megengedett, hogy még a 2. szemlén bejövő jelentkezéseket is befogadjuk!

A jelentkezések kezelésével kapcsolatosan bármilyen kérdés esetén állunk rendelkezésükre!

VI. Zsűri

A verseny zsűrije a településen lakó (szakember/nem szakember), az erre a feladatra felkért ottani lakosokból áll, akik díjazás nélkül végzik munkájukat.

A kertek/balkonok megítélésénél természetesen a termeszthető növények körébe vesszük/vehetjük mind a konyhakerti zöldség/gyümölcs, mind pedig a gyógy- és fűszernövényeket is.

Szabályok:

1. A zsűri tagjait a Csatlakozó, vagy a programért felelős, lebonyolító, koordinátor kéri fel, nevezi ki.
2. A zsűri létszáma tetszőlegesen – a jelentkezők számához igazodva – meghatározható, de minimum 2 fő legyen.
3. Sok nevező esetében a zsűri több csoportra osztható. Ebben az esetben is egy zsűri csoport létszáma minimum 2 fő legyen.

4. Csak olyan személy nevezhető ki zsűritagnak, aki
  - a. vállalja a kertek bejárását, megtekintését
  - b. lehetőleg nem versenyző, és
  - c. lehetőleg nem áll egy nevezővel sem közeli rokonságban.
5. Amennyiben a fenti b, és c, pont közül bármelyik nem teljesül - a Zsűri tagja nevez kertjével, vagy rokonságban áll egy nevezővel - a pártatlanság megtartása miatt a Zsűritag nem bírálhatja az érintett kertet, illetve a saját kertjét nem zsűrizheti!
6. A Zsűrinek tagja kell, hogy legyen a koordinátor, aki a versenyt lebonyolítja / felelőse a helyi versenynek.
7. Tagja lehet továbbá:
  - a. szakember, aki gyakorlati tapasztalatokkal is rendelkezik
  - b. gyakorló, tapasztalt kertművelő.
8. A zsűri tagjai közül választható elnök, aki irányítja a zsűri munkáját és segíti a koordinátort
9. A zsűri a helyi verseny során **minimum egy, lehetőleg két alkalommal megtekinti és a tárgyévben aktuális, országosan egységes, általunk megküldött a kertnevező által kitöltött Értékelő-Összesítő lap alapján értékeli a kertet/balkonokat.**
10. Az **Értékelő-Összesítő lap**-ot a **kertnevező** kitölti és visszajuttatja a koordinátornak.
11. A megtekintések alapján kialakítja a helyi verseny eredményét.
12. Amennyiben a helyi verseny I. helyezettjei között van arra érdemes kert, **megteszi** azok **Országos Díjra való jelölést. - A jelölés szabályait a XI. pont tartalmazza.**

Javaslatok:

1. A zsűri létszámát célszerű menet közben a jelentkezők számához igazítani, ha nagyon sokan jelentkeznek, célszerű a létszámot bővíteni, hogy lehessen belőlük csoportokat alkotni. **Lásd. Szabályok 3. pont.**
2. A 2013-ban Karcagon, - a kertek területi elhelyezkedése alapján - a jelentkezőket 3 részre osztottuk, így a zsűri is 3 csoportra bomlott. Egy csoport 2 zsűritagból állt.
Az első bejárás során minden csoport csak a maga területén lévő kertet nézte meg.
Az első szemle végére körvonalazódott, kb. mely kertek lesznek első helyezettek, így a 2. szemlén már ezeket a kertet a teljes zsűri, együtt néztük meg.
Ezt követően a zsűri ismét 3 részre vált és így szemlélte le a maradék többi kertet.

A kertbejárások befejezése után a teljes zsűri egybegyűlt, megvitattuk a látottakat és döntöttünk, kik a végleges első helyezettek, kit, kiket jelölünk országos díjra, majd minden csoport megtette javaslatát az ő kertjeik 2. és 3. helyezéseire és a Különdíjakra.

VII. Kertbejárás - Zsűrizés

Szabályok

1. Kötelező a kerteket **minimum 1, lehetőleg 2 alkalommal** megtekinteni, zsűrizni.
2. A kertbejárások időpontját a zsűri tetszőlegesen megválaszthatja.
3. A kertlátogatások időpontját a kertgazdákkal előzetesen egyeztetni kell.
4. **MINDEN** kertről **legalább 40 fotót kell készíteni**, amely **bemutatja, áttekinti**
  - a. a **teljes kertet**, több irányból,
  - b. a **kert minden ágyását, ágyásonként** több oldalról fotózva,
  - c. egybefüggő kertenél a **kert részeit, részleteit**, és pár olyat, ahol
  - d. a **kert művelői** is láthatóak
5. Azt a kertet, melyről a **kertfotó készítését**, a **média megjelenést** a **nevező nem vállalja**
  - a. a versenyből **kizárni nem lehet**,
  - b. csak a helyi versenyben kell értékelni, és
  - c. **nem lehet felterjeszteni országos díjazásra!**
6. Kötelező a bejárás során a **tárgyévben aktuális, országosan egységes, általunk megküldött Értékelő - Összesítő lap**-ot használni.
7. Az **Értékelő - Összesítő lap**-ot a **szemle megkezdésekor** a **zsűri jelenlévő tagjainak és a kertgazdának alá kell írniuk**, elismerve ezzel, hogy a kertszemle megtörtént.
8. Az **Értékelő-Összesítő lap**-ot a **kertnevező kitölti**, melyet **kitöltés után köteles visszajuttatni a koordinátornak**.
9. A **koordinátor köteles a** zsűri által tett észrevételeket, javaslatokat rögzíteni a visszajuttatott **Értékelő-Összesítő lap**-okon.
10. Az **Értékelő-Összesítő lap**-okon lévő adatairól a koordinátornak **online űrlapot kell kitöltenie**.
11. **Az űrlapon történő adatfeltöltésnek a helyi eredményhirdetés előtt legkésőbb egy héttel meg kell történnie!**
12. A kertszemlét követően a papíralapú **Értékelő-Összesítő lap**-ot a koordinátor megőrzi, tárolja.
13. Programigazgató az **Értékelő-Összesítő lap**-okat/azok fénymásolatát bármikor bekérheti.

Javaslatok

1. Célszerű júniusban megtenni az első szemlét, és július/augusztus közepéig a másodikat. PL. a 2017-es program esetében Karcagon ezek az időpontok a késői meghirdetés miatt - június 16-án és július 30-án voltak. Az aszályos év és a késői bejárás ellenére is jól látszott, ki mennyire gondosan és milyen módszerekkel gondozza kertjét. Már az első bejárás során körvonalazódott a díjazandók és az országos díjra jelölendők köre.
2. A verseny tisztasága és a későbbi kellemetlenségek, konfliktusok elkerülése érdekében, a nevező kertgazdáknak egymásról – a nevezés tényén kívül - semmilyen információt nem szabad kiadni.
3. Célszerű a kertbejárás során és/vagy később a helyi televízióval felvételt készíteni a kertgazdákkal, megszólaltatni őket, a helyi újságban cikket írni róluk stb.

Az eddigi tapasztalatok szerint nagyon jó néven vettek minden tv-s, rádiós, újság általi megkeresést. Senki nem zárkózott el a nyilatkozat elől, sőt megtiszteltetés volt nekik, megbecsülve érezték magukat.

FONTOS!

A **kertbejárások** során – de legkésőbb az *Értékelő-Összesítő lapok* visszaadásánál - a kertnevezővel pontosítani kell, hogy az Elismerő/díjazó **Oklevélre a név tekintetében mi és hogyan kerüljön.**

PL. nevezett Kovács János, de a zsűrizés során kiderül, hogy a felségével gondozzák a kertet, akkor az Oklevélre az kerüljön, hogy Kovács János és Felesége? vagy Kovács János és Kovács Jánosné? vagy a lánykori neve Nagy Piroska is rajta legyen?!

Amennyiben a gyerekével teszi ezt, akkor Kovács János és fia Kovács Bálint stb.

Az elmúlt évek tapasztalata, hogy ez a pontosítás nagyon sok kellemetlenségtől és plusz munkától mentesít az eredményhirdetéseknél mindenkit!

Ezeket az adatokat NYOMTATOTT NAGYBETŰVEL fel kell tüntetni a visszajuttatott Értékelő- Összesítő lapon, ha kertművelő nem töltötte volna ki körültekintően!

Kérem, hogy ezt mindenkinél PONTOSAN TÖLTSEK KI és az országos díjra való jelölésnél adják meg a kertgazda elérhetőségi adataival együtt!

VIII. Bírálat – Értékelés

Bírálati szempontok - a kertek megítéléséhez

Kertnevezési kategóriák

MAGÁNSZEMÉLYEK KERTJEI	
<i>Lakó ingatlannál kialakított kertek</i>	<i>Külterületen, telken, szőlőskertben, hobbikertben stb. kialakított kertek</i>
1. Balkon – Erkélyen	4. Zártkert 1. – Zöldséges
2. Mini – 50 m ² alatt	5. Zártkert 2. – Gyümölcsös
3. Normál – 50 m ² felett	6. Zártkert 3. – Vegyes
<p>KÖZÖSSÉGEK kertjei óvodák, iskolák, önkormányzatok, lakóközösségek, civil szervezetek, egyházak, idős otthonok és egyéb szervezetek, intézmények, csoportok kertjei</p> <p>7. Közösségi kategória</p>	

1. A kertben **minimum 5**, az erkélyen/balkonon 5 edényben elhelyezett, **3 különböző** konyhakerti növény termesztése történjen.
2. A növények **megválasztása szabadon** lehetséges, mindenki igényének megfelelően.
3. A megművelt terület legyen **ötletesen kialakított, szép, megfelelően gondozott, gyommentes**, és egyben **hasznos**.
4. A kert **rendezett környezetben** helyezkedjen el.
5. A megtermelt **zöldségek/gyümölcsök minősége** megfelelő legyen.
6. Vegyszerhasználat esetén **kötelező** a naprakészen, szabályosan vezetett **Permetezési napló**.
7. Előnyt élvez
  - a. a **komposztálás**,
  - b. **öko/bio módszerek** alkalmazása,
  - c. öntözésnél **csatorna/esővíz** használata,
  - d. megfelelő, körültekintő **talajvédelem**,
  - e. **környezettudatos** kertművelési módszerek,
  - f. az év aktuális témájának teljesítése.

Egyéb bírálati szempontok, tanácsok

Balkon kategória

Értelemszerűen a „kertek” szó minden esetben „balkon”-nal helyettesítendő.

Minden más paraméter ugyan úgy érvényes rájuk nézve is, mint a kertet művelők esetében.

Az esztétikum megítélésénél érdemes figyelembe venni a növények elhelyezésének ötletes megoldásait, az egyéni kialakítási módokat, az egyénileg készített tárolókat stb.

Szabály

Az ezzel kapcsolatos egyéb elbírálásokat a zsűri belátására, megítélésére van bízva.

Kérdés esetén a programigazgató vagy főmunkatársa mindenki szíves rendelkezésre áll.

Zárthkert 2. - Gyümölcs kategória

Értelemszerűen a „növény” szó ebben a kategóriában a „gyümölcs” szóval helyettesítendő.

A gyümölcs kategóriába beletartozik az egynyári, a kétynyári, az évelő, a lágyszárú, a fásodó szárú, és a fás szárú egyaránt, tehát mindenféle gyümölcs.

A *komposztálás* alkalmazása itt is lehetséges, de értelemszerűen nem olyan hangsúlyos kérdéskör, mint pl. a zöldségeskertek esetében. Ha a kertművelő gazda nem foglalkozik komposztálással, azt nem kell elmarasztaló paraméternek venni. Attól még lehet a kert első helyezett, ha minden más, pl. fák metszése, kialakítása, gondozása, elhelyezése stb. jó.

FONTOS viszont a Permetezési napló, annak használata, naprakész, rendszeres vezetése, hiszen a gyümölcsösben többször kerülhet sor permetezésre, mint a zöldségeskertben.

Ebben a kategóriában tehát érdemes a következő szempontokat figyelembe venni a bírálatnál:

- permetezési napló megléte, szabályos, rendszeres vezetése,
- gyümölcsök fajta gazdagsága,
- fák elrendezése (ne legyenek túl sűrűn ültetve, megfelelő távolság betartása, egymás árnyékolásának kerülése stb.),
- fák metszése, korona kialakítása,
- ötletes kialakítások pl. körte lugasban történő kialakítása,
- fák alatti terület gondozása, annak módjai,
- bio/öko módszerek alkalmazása kártevők ellen stb.

A későbbiekben az egyes bíráló bizottság kompetenciája az, hogy ha szükséges, akkor további szempontokat, új elemeket szőjön bele az értékelésbe. Ezt minden zsűri megteheti, sőt ajánlott is ennek a megtétele, hiszen ez a program egyik tovább fejlesztési és ismeretátadási pontja lehet, illetve megteremtheti mindezek alapját.

„A legszebb konyhakertek” –
Magyarország legszebb konyhakertje
Magyar Örökség díjas országos program

Lényeges, hogy a helyi szokások, módszerek érvényesüljenek, és a zsűri minden területen a maga paraméteréhez igazodva értékelje a kertek/balkonok, a kertművelők munkáját!

Zárkert 3. - Vegyes kategória

Értelemszerűen itt a zöldséges és gyümölcsös kategóriánál érvényben lévő értékelési szempontok együttes alkalmazása szükséges.

A kertet érdemes külön zöldséges, külön gyümölcsösre megnézni és értékelni, majd a végső eredmény kialakításánál az összehatást, és az együttgondozottságot is figyelembe venni!

Ne legyen pl. az a kert 1. díjas, ahol csak a gyümölcsös szép, a zöldséges rész elhanyagoltabb, vagy fordítva!

Itt is hangsúlyt kell fektetni arra, ha a kert gyümölcsös részét vegyszeresen kezelik, legyen ***Permetezési napló***. Lásd az erre vonatkozó fent rögzített szabályokat.

Közösségi kategória

Attól függően, hogy a közösség milyen jellegű – zöldséges/gyümölcsös/vegyes – kertet művel, az arra vonatkozó értékelési szempontokat kell alkalmazni!

Korosztályi megoszlás megadása

Szeretnénk információt kapni arról, hogy a nevezővel együtt hányan vesznek részt a nevezett kert művelésében, és milyen korúak? Ez az **Értékelő – Összesítő lapon** kérdés formájában meg fog jelenni.

A Közösségi kategóriánál a korosztályi megoszlást SZEMÉLYENKÉNT kérem feltüntetni.

Tehát: pl. Egy közösség 20 fős létszámmal vett részt a programba, ott kérjük mind a 20 kertművelő korát feltüntetni!

Így kapjuk meg, hogy a programban a nevezett kertekben, ***a nevező mellett hány kertművelő vett tevőlegesen részt a kert gondozásában, és ők milyen korcsoportba tartoznak!***

Szabályok

1. A zsűri a településen lefolytatott verseny értékelését a helyi eredményhirdetés előtt legkésőbb egy héttel köteles befejezni és erre az időpontra a helyi eredményeket, díjazásokat megállapítani!
2. A zsűri a kertek/balkonok bírálásánál **köteles**
  - a. a **Programkiírásban** és a fentiekben meghatározott **Bírálati szempontokat** figyelembe venni,
  - b. az értékelést azok alapján megtenni és
  - c. ehhez a tárgyévra aktuális, országosan egységes, általunk megküldött Értékelő - Összesítő lap-ot használni.
3. Az utolsó kertbejárás után a zsűrinek – több zsűri csoport megléte esetén is – közösen, egyetértéssel kialakítva kell meghoznia a végső eredményt.
4. A zsűri minden kategóriában 3 helyezést oszthat ki, (első, második, harmadik) és indokolt esetben az érintett kategóriában vagy azon kívül **Külön díj(ak)at** is odaítélhet.
5. A zsűri **nem ítélt oda I. helyezést** annak a kertművelőnek, aki, ha *kémiai növényvédelmet alkalmaz, vegyszert használ* kertjében és *nincs szabályosan vezetett Permetezési naplója!* Ebből adódóan természetesen **nem nevezhető országos díjra!**
6. A zsűrinek **jogában áll**
  - a. akár minden kategóriában **több** első/második/harmadik helyezést kiadni,
  - b. bármely kategóriában **nem kiadni** egy-egy helyezést, ha nincs arra érdemes nevező,
  - c. **Külön díj(ak)at** odaítélni valamilyen indokolt címen minden kategóriában, vagy akár kategóriától függetlenül is. (pl. legszebb saláta, legtöbb paradicsom, legtöbb fajta alma/körte, legfiatalabb/legtapasztaltabb kertművelő stb.)

Javaslatok

1. Bíráláskor a zsűrinek a megadott szempontokon túlmenően természetesen figyelembe kell vennie a helyi adottságokat (talaj, éghajlat stb.), sajátosságokat. Az elbírálást ez alapján kell megtenni. Az esetleges eltéréseket, azok okát az Értékelő-Összesítő lap-on jelezni kell!
2. Lényeges azonban, hogy a nevezett kertek/balkonok a főbb szempontoknak megfelelően, a többi a zsűri belátására, megítélésére van bízva.

IX. Települési díjazás

Minden kategóriában kiadásra kerül első, második, harmadik helyezés és *Különdíj*.
Különdíj adható kategóriától függetlenül is.

Szabályok:

1. A helyi verseny **MINDEN résztvevője, közreműködője CSAK az általunk rendelkezésre bocsájtott, ORSZÁGOSAN EGYSÉGES Oklevelet kaphatja meg.**
2. Az országosan egységes Oklevelet a koordinátor által az online felületre feltöltött **Értékelő-Összesítő lap** adatai alapján elektronikus úton bocsátjuk a rendelkezésükre.
3. **Oklevelet kap**
  - a. Minden olyan nevező, aki nem ért el helyezést a versenyben
  - b. Kategóriánként a helyezettek – helyezésüknek megfelelőt
  - c. Kategóriánként a különdíjasok
  - d. Az egyéb különdíjban részesülők
  - e. A koordinátor(ok)
  - f. A helyi zsűri tagjai
  - g. A támogatók, segítők, díjfelajánlók
4. Ezen kívül minden Csatlakozó szabadon megválaszthatja, mivel díjazza a résztvevőket.

Javaslatok

1. A helyi díjazáshoz a település vállalkozóit, vállalatait érdemes megkeresni: ajánljanak fel ajándékokat, díjakat. Ezeket helyezett-érték arányosan kell elosztani a nevezettek között. (Arra ügyelni kell, hogy az első díjasok magasabb értékű ajándékot kapjanak!) *Akár mindenki – helyezés nélkül is - kaphat ajándékot, értékarányosan!*
Az eddigi évek tapasztalatai alapján ez nagyon jól működött, a vállalkozók, vállalatok szívesen ajánlottak fel különböző ajándékokat.
Érdekesség: már a 2012-es karcagi verseny során is a nevezettek azt mondták: nem pénzért/ajándékért jelentkeztek, hanem hogy megmutathassák kertjeiket, munkájukat, és hogy ezzel is hozzájáruljanak a település jó hírnevéhez. Az Oklevelet nagyobb elismerésnek tartották, mint az ajándékokat.
2. Nálunk eddig még pénzt senki nem kapott, ellenben volt utalvány – mezőgazdasági és élelmiszervásárlási – és mellé ajándéktárgyak (metszőolló, permetező, ásó, kapa stb.).
3. Ha a nevezők/díjfelajánlók nem egyedül állók, célszerű akkor az **Elismerő Oklevél**-re mindenkit feltüntetni, hisz őket is megilleti az elismerés/köszönet. Pl. házaspár esetében, a férj neve mellé a feleség nevét (születési név!) is célszerű kiírni, Először meglepődnek ezen a lehetőségen, de aztán jól esik nekik!

X. Települési eredményhirdetés

Szabályok

1. A **helyi eredményhirdetés** idejéről és helyéről a versenyt szervező település/szervezet szabadon dönt.
2. Fentiekről időben értesítést kell küldeni a Programigazgatónak.

Javaslat

A **helyi eredményhirdetést** célszerű valamilyen nagyobb települési rendezvényhez kötni, amikor eleve több lakosra, résztvevőre, odalátogatóra lehet számítani.

Ez pl. Karcagon 2012-től minden évben a „*Lovas napok*” keretében történik meg, szeptember utolsó szombatján, kint a szabadban, ahol ennek nagyon sok vidékről odalátogató vendég részese lehet! Az évek során pedig ez már hagyománnyá vált!

XI. Országos díjra jelölés

Szabályok

1. „*Magyarország legszebb konyhakertje*” címért, az **Országos Díjra**, a zsűrinek minden esetben **külön jelölést kell tennie**.
2. Azzal, hogy a helyi versenyben egy kertművelő a nevezett kategóriájában I. helyezést ért el, **még nem lesz automatikusan jelölt az országos díjra**.
3. **Az Országos Díjra Jelölés elfogadásáról az országos zsűri dönt!**
4. A helyi zsűri az országos díjra az **első helyezetttek közül minden kategóriából csak egy kertet jelölhet**. → Egy település tehát, ha minden kategóriában van 1. helyezettje, összesen 7 országos díjra való jelölést tehet!
5. Ettől eltérni CSAK a Programigazgatóval egyeztetve lehetséges!
6. **Nem jelölhető országos díjra az a kertnevező, aki**
  - a. vegyszerrel történő védekezés esetén **nem**, vagy **szabálytalanul vezetett Permetezési naplót** vagy **nem bocsájtotta azt rendelkezésre**
  - b. nem járult hozzá a kertművelő, hogy fénykép készüljön a kertjéről
  - c. nem járult hozzá a média megjelenéshez
  - d. nem vállalja fel, hogy részt vesz az Országos Díjkiosztó / Országos Díjra Jelöltek Ünnepeken

7. Jelölés módja, menete – Elküldendő anyagok

7.1. A Jelölés regisztrálása - Online űrlap kitöltésével lehetséges.

7.2. Amennyiben a jelölés online regisztrációja nem történik meg, a további dokumentumok feltöltéséhez **NEM ÁLL MÓDUNKBAN** online felületet biztosítani!

7.3. A regisztrálást követően az általunk megadott **online felületre kötelező feltölteni a jelölt pályázati anyagát!**

7.4. A Országos díjra jelöléshez benyújtandó anyagok:

- a) Jelentkezési lap kitöltve, aláírással ellátva
- b) Értékelő - Összesítő lap kitöltve, aláírással ellátva
- c) Fényképek a balkonról / konyhakertről / gyümölcsösről készült képek JPEG formátumban
  - A képeknek a tárgy évben, a kertnevező által megművelt kertet kell bemutatniuk
  - Elfogadott képformátum: JPG
  - Képek mérete: min. 1 MP
  - Képek darabszáma: **40 -50 db**
  - **Képek témája:** a teljes kertet, több irányból áttekintő képek és néhány kertrészletet bemutató fénykép

Digitális képjavítási technikákkal módosított képeket nem fogadunk el

A képek keretezését, vízjelzését kérjük mellőzze.

8. Az Országos Díjra jelölés **nem befogadható** amennyiben

- a. a jelölt bármelyik 7.4-es pontban meghatározott anyaga hiányzik vagy
- b. az anyagok a meghatározott határidőn túl érkeztek be!

9. **Csak regisztrált és hiánytalan anyagú jelölést tudunk befogadni!!**

10. HIÁNPÓTLÁSRA NINCS LEHETŐSÉG!

11. A Határidőn túl beérkezett jelöléseket **érvénytelennek tekintjük**, így az érintett kertművelő **NEM KERÜL BE AZ ORSZÁGOS DÍJRA JELÖLTEK LISTÁJÁBA!**

12. Programigazgató az ***Programban* használt dokumentumokat eredeti példányban, vagy fénymásolat** formájában bármikor bekérheti.

A postai küldemény címe:

POLGÁRMESTERI HIVATAL - SÁRI KOVÁCS SZILVIA

5300 KARCAG, KOSSUTH TÉR 1.

XII. Országos díjak – Országos díjazás

A „*Magyarország legszebb konyhakertje*” Országos Díjat elnyerő kerteket – kategóriánként, a települések zsűrije által leadott jelölésekből - az **országos zsűri** választja ki.

A Csatlakozót az országos zsűri értesti az elért eredményről.

Országos eredményhirdetés – díjátadó ünnepség

Az ünnepségek tárgyév szeptember 01. és december 01. között kerülnek megrendezésre.

Országos Díjátadó Ünnepség - minden évben **Országos Díjátadó Ünnepség és Terménybemutató** kerül megrendezésre, ahol az Országos Díjban részesülő kertművelők és Csatlakozók megkapják az Elismeréseket.

Országos Díjra Jelöltek Ünnepsége: - minden évben **Országos Díjra Jelöltek Ünnepsége és Terménybemutató** kerül megrendezésre, ahol az Országos Díjra jelölést érdemelt kertművelők és Csatlakozók megkapják az Elismeréseket.

Az ünnepségek alkalmával lehetőséget biztosítunk a **Terménybemutató** keretén belül a Csatlakozók számára a település/szervezet/egyesület bemutatkozására, valamint a kertművelők terményeinek, termékeinek bemutatására.

Az ünnepségek az ország különböző pontjain kerülnek megrendezésre, ezért az országos díjra jelölt szervezetek, kertművelők, Csatlakozó képviselőinek utazásáról kérjük előre gondoskodjanak.

Amennyiben az érintett személyek akadályoztatva vannak, valakinek képviselnie kell a települést az ünnepségen.

Az át nem vett Díjakat, Elismeréseket nem áll módunkban postai úton megküldeni!

A Magyarország legszebb konyhakertje Országos Díjak

1. **Országos Díj - az 1. alkalommal országos díjazott kertművelő kapja**

Györffy Sándor Kossuth-díjas szobrászművész által készített **bronz kisplasztika** és egy **Elismerő Oklevél**.

2. **Megújító Országos Díj – a 2. alkalommal országos díjazott kertművelő kapja**

Márvány emléktábla és egy **Elismerő Oklevél**

3. **Örökös Országos Díj** – a 3. alkalommal országos díjazott kertművelő kapja

Györffy Sándor Kossuth-díjas szobrászművész által készített országos díj 24 karátos arannyal bevont változata és egy *Elismerő Oklevél*

4. **Életmű országos díj** – a 4. alkalommal országos díjazott kertművelő kapja

Györffy Sándor Kossuth-díjas szobrászművész által készített egyedi bronz kisplasztika és egy *Elismerő Oklevél*.

A Közösségi kategórián belül több **Különdíj kerül kiosztásra**, melyet az összes nevezett kert közül minden évben csak 1-1 kert nyerhet el

- Magyarország legszebb ÓVODAI konyhakertje Különdíj
- Magyarország legszebb ISKOLAI konyhakertje Különdíj
- Magyarország legszebb ÖNKORMÁNYZATI konyhakertje Különdíj
- Magyarország legszebb LAKÓKÖZÖSSÉGI konyhakertje Különdíj

XIII. Adatvédelem

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvénynek megfelelően, valamint az Európai Unió általános adatvédelmi rendeletének megfelelően a személyes adatok védelmét biztosítani kell.

A Programban az vehet részt, aki a megküldött **Jelentkezési lap** kitöltésével és aláírásával hozzájárul, hogy jelen okiraton feltüntetett adatait az Első Magyar Kert Szövetkezet a törvényi előírásoknak megfelelően kezelje. Tudomásul veszi, hogy a programban róla hang és képfelvétel készülhet, amely nyilvánosságra hozatalához ellenszolgáltatás nélkül hozzájárul. Továbbá hozzájárul, hogy ezen felvételeket az Első Magyar Kert Szövetkezet az Adatvédelmi Szabályzatában meghatározott ideig tárolja.

Az Első Magyar Kert Szövetkezet Adatvédelmi Szabályzata és Adatvédelmi Tájékoztatója a www.alegszebbkonyhakertek.hu - oldalon megismerhető.

A személyes adat kizárólag „A legszebb konyhakertek” - Magyarország legszebb konyhakertjei program lebonyolítása, és eredményeinek kezelése céljából használható és harmadik félnek nem kiadható. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie.

„A legszebb konyhakertek” –
Magyarország legszebb konyhakertje
Magyar Örökség díjas országos program

Zárszó

Kedves résztvevő nevező települések / szervezetek / magánszemélyek!

Igyekeztem mindent érthetően és a lehető legrészletesebben leírni, és egyúttal a 2012-ben Karcagon és 2013-óta országosan megszerzett tapasztalatokat átadni.

Remélem ez sikerült és ez az **Útmutató - tájékoztató** segítségükre lesz majd a program minél zavartalanabb, minél sikeresebb lefolytatásához.

Kérem a program lebonyolítóit, hogy a verseny lefolytatása során, bármikor, bármilyen területen bizonytalanság, kérdés, probléma merül fel, forduljanak hozzám vagy a segítőmhöz, Szokai Szilvia főmunkatárshoz bizalommal.

Megkeresésükkel sosem zavarnak, inkább többször beszéljünk, egyeztessünk, írjunk, mintsem valamilyen kérdés, probléma megoldatlan maradjon, vagy valaki tanácstalanul álljon!

Megpróbálunk minden észrevételre, kérdésre rövid időn belül reagálni, válaszolni, hogy ezzel is tudjuk segíteni munkájukat! A folyamatos kapcsolattartás az egyik kulcsa a sikernek!

Végezetül kívánok a programhoz/versenyhez - a remélhetően kellemes munkán kívül – szép kerteket, bennük nagyon sok örömet, élményt, tanulságot, mindvégig sok erőt, kitartást, lelkesedést és nem utolsósorban nagyon jó egészséget!

Karcag, 2025. november 27.

Sári Kovács Szilvia
ötletgazda - programigazgató
az Első Magyar Kert Szövetség
igazgató elnöke

